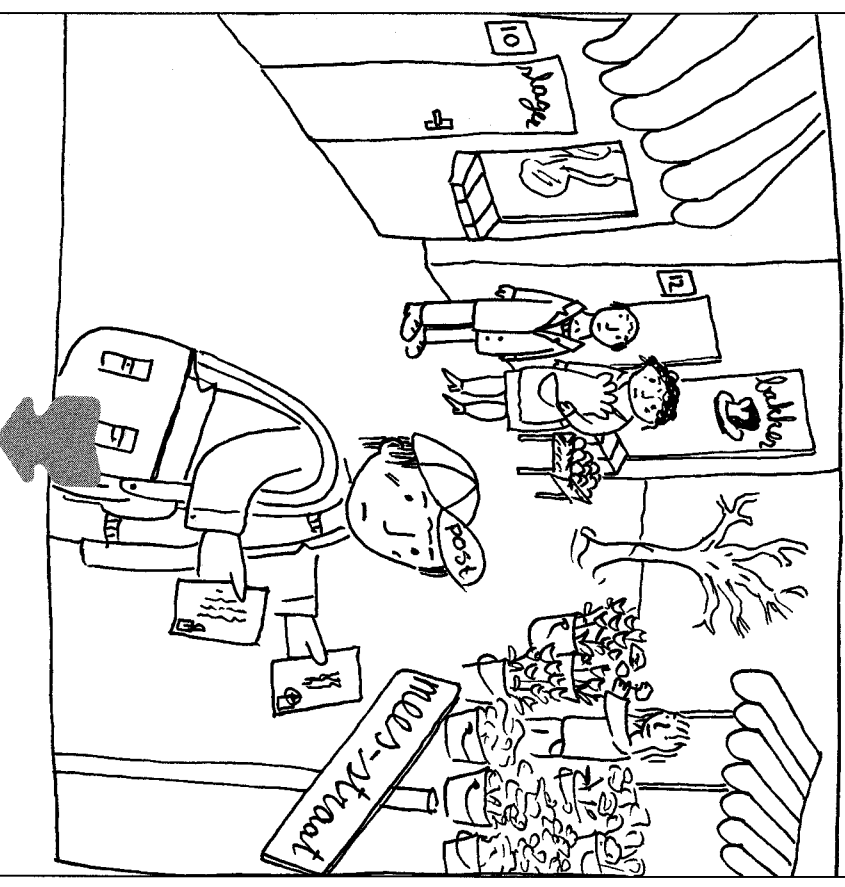

krijg je nieuwe taken?

het is even wennen
dan kun je ze wel maken!

Beste ouder(s)/verzorger(s),

Deze week werken we met *Goed gedaan!* aan het thema 'Wennen'.

Aan het begin van het nieuwe schooljaar moeten kinderen weer wennen aan het schoolritme, de leerkracht, andere klasgenootjes en nieuwe werkjes en taken.

In de klas komt het volgende aan de orde:

- Je went sneller aan elkaar als je je voorstelt: aankijken, hand geven, naam noemen, iets vertellen.
- Aan nieuwe taken moet je vaak even wennen, maar na een tijdje gaat het meestal vanzelf.
- Wat de kinderen vroeger moeilijk vonden om te doen maar inmiddels al goed kunnen.

Tips voor thuis

- Leer uw kind nieuwe taken stap-voor-stap aan te pakken. *rugzak leeg – beker bij de afwas – rugzak aan de kapstok*
- Beroem die stapjes hardop wanneer u de taak uitlegt. Dat is duidelijker dan: *'Ruim je schoolspullen op.'*
- Geef uw kind een compliment als hij een taak goed doet. Daar krijgt hij zelfvertrouwen van.

Beste ouder(s)/verzorger(s),

Deze week werken we met *Goed gedaan!* aan het thema 'Samen één groep'.

De kinderen in de klas zijn allemaal verschillend en dat is leuk! Maar al die verschillende kinderen moeten wel leren hun best te doen om elkaar goed te begrijpen.

In de klas komt het volgende aan de orde:

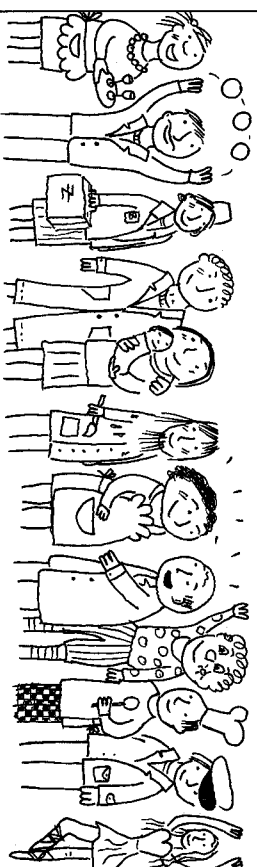
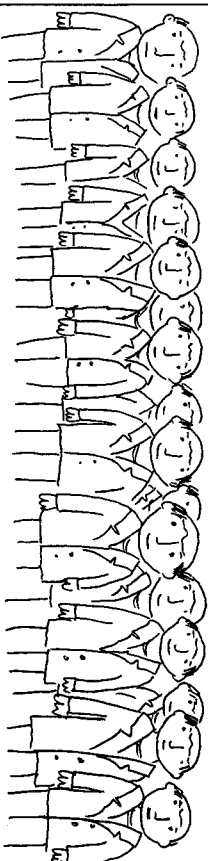
- Iedereen is anders (in uiterlijk, in wat hij kan, wil en doet).
- Het is goed dat mensen verschillend zijn (dat is minder saai, je kunt elkaar helpen en aanvullen).
- Je moet je best doen om anderen goed te begrijpen (aankijken, om de beurt praten, goed luisteren).

Tips voor thuis

- Vergelijk eens het lievelingseten, de lievelingskleur en het lievelingsdier van alle gezinsleden.
- Praat eens met uw kind over de taakverdeling in huis.
- Iedereen kan en doet andere dingen: samen lukt het wel!
- Probeer zelf altijd respectvol te praten over mensen die andere gewoonten, mogelijkheden of ideeën hebben.

allemaal hetzelfde?
dat zou niks zijn!

maar elkaar goed begrijpen is wel fijn!

- ➔ kijk elkaar aan
- ➔ praat om de beurt
- ➔ luister goed

Beste ouder(s)/verzorger(s),

Deze week werken we met *Goed gedaan!* aan het thema 'Grapje, plagen, pesten'.

Grapjes maken is leuk, net zoals elkaar een beetje plagen. Maar kinderen moeten wel leren hoe je plagen leuk houdt. Ook moeten ze leren ervoor te zorgen dat plagen niet langzaam overgaat in gemeen pesten.

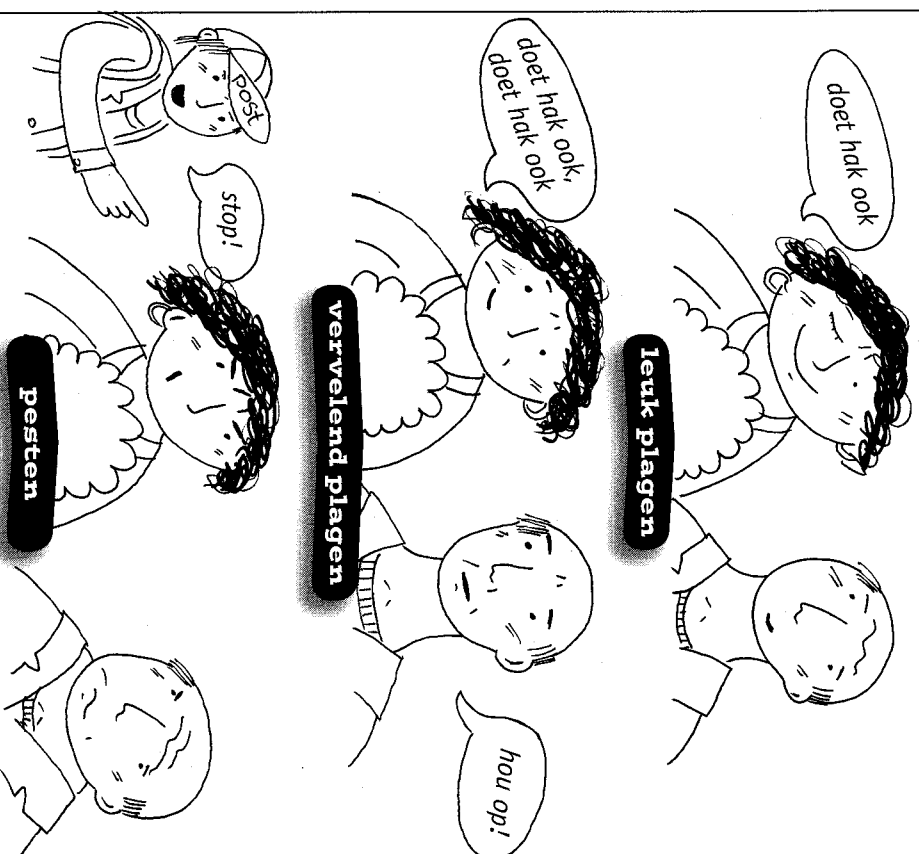
In de klas komt het volgende aan de orde:

- Je moet niet te lang doorgaan met plaaggrapjes.
- Je moet luisteren als iemand 'hou op!' zegt.
- Pesten is gemeen en mag nooit.

Tips voor thuis

- Maak verschil tussen plagen en pesten. Elk kind wordt af en toe geplaagd. Dat hoort erbij. Bij pesten wordt steeds hetzelfde kind vernederd en buitengesloten.
- Leer uw kind wat het kan doen bij plagen:
 - lachen, grapje terugmaken bij plaaggrapjes
 - duidelijk 'hou op!' zeggen bij vervelend geplaag
- Neem altijd contact op met school als u denkt dat uw kind gepest wordt of zelf andere kinderen pest.

plagen is leuk
als je op tijd stoppen kan!

pesten is gemeen!
zeg daar altijd iets van!

Beste ouder(s)/verzorger(s),

Deze week werken we met *Goed gedaan!* aan het thema 'Opkomen voor jezelf'.

Goed opkomen voor je eigen belangen is lastig. De een durft niet hardop te zeggen wat hij wil, terwijl de ander juist probeert af te dwingen dat hij zijn zin krijgt.

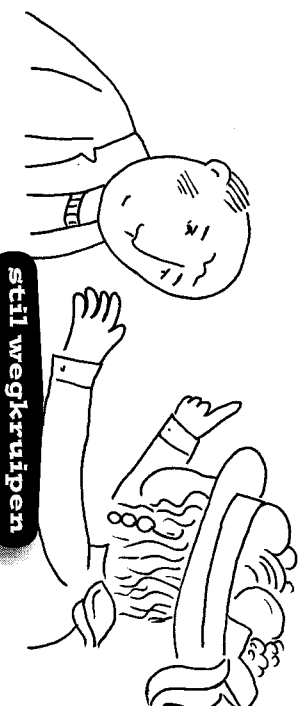
In de klas komt het volgende aan de orde:

- Hoe kun je het beste vragen of je mee mag spelen.
- Wat kun je doen als iemand iets doet wat jij niet fijn vindt:
 - stil wegkruipen (niks durven zeggen)
 - boos tekeergaan (mopperen, schreeuwen, schelden)
 - slim aanpakken (kalm en duidelijk zeggen wat voor jou niet fijn is)
- Slim aanpakken is meestal het beste.

Tips voor thuis

- U doet ook weleens iets wat uw kind niet fijn vindt.
 - Luister serieus naar hem als hij dat rustig en duidelijk vertelt.
- Geef uw kind het recht 'nee' te zeggen tegen intimiteiten die het niet fijn vindt (bijvoorbeeld het bezoek zoenen).

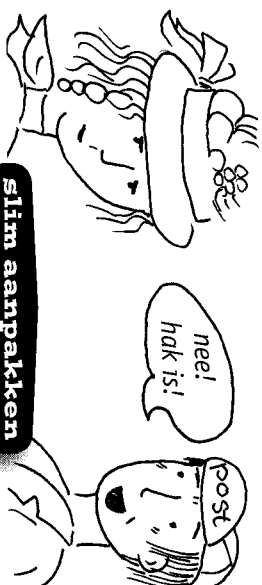
vind je het niet fijn
wat een ander doet?

stil wegkruipen

boos tekeergaan

slim aanpakken

slim aanpakken helpt meestal goed!

➡ blijf kalm

➡ zeg duidelijk wat je vervelend vindt

Goed!
gedaan!

Beste ouder(s)/verzorger(s),

Deze week werken we met *Goed gedaan!* aan het thema 'Blij met jezelf'.

Zelfvertrouwen is belangrijk. Als een kind ervan uit durft te gaan dat hij de taken en problemen van alledag zelf aankan, geeft hem dat rust en ruimte om verder te groeien.

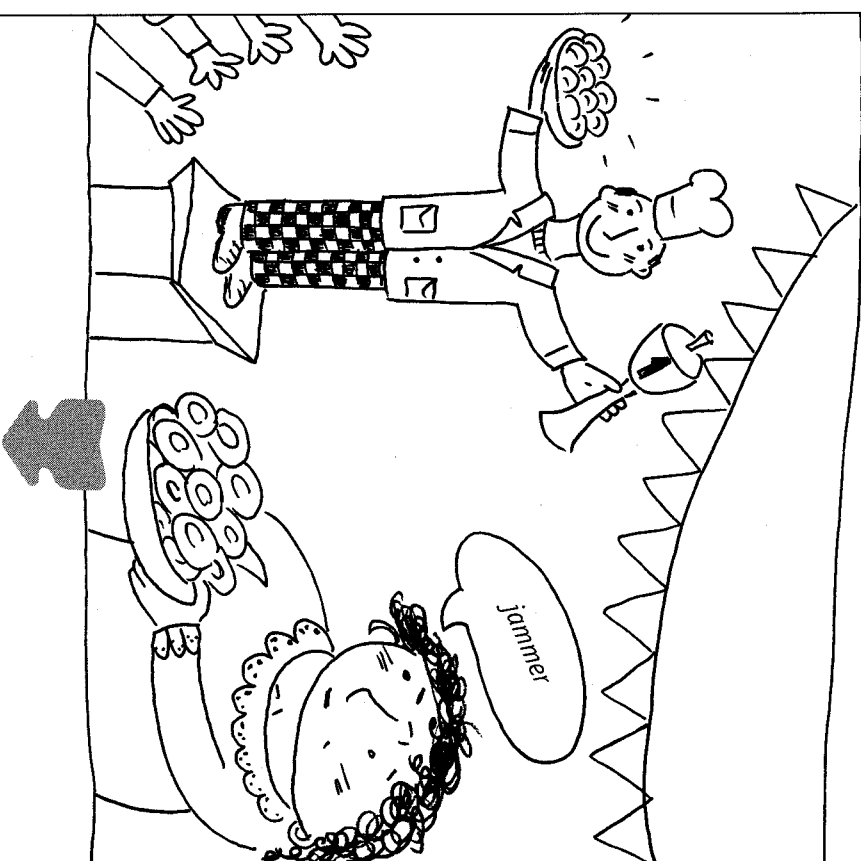
In de klas komt het volgende aan de orde:

- Het is goed om elkaar complimentjes te geven.
- Je mag trots zijn als je iets knaps of moeijliks doet.
- Je moet sportief winnen (niet opscheppen) en verliezen ('jammer' zeggen).

Tips voor thuis

- Geef uw kind vaak complimentjes. Dat kan ook door middel van een knipooog of opgestoken duim.
- Wees niet te snel bezorgd. U lijkt dan weinig vertrouwen te hebben in wat uw kind al kan. Uw kind kan daardoor ook aan zichzelf gaan twijfelen.
- Wil uw kind iets zelf doen, maar denkt u dat hij dat echt nog niet kan, bedenk dan een stappenplan. Uw kind mag steeds één stapje meer zelf doen.

winnen is fijn!
verliezen niet echt...

het is wél knap
als je dan jammer zegt!

Beste ouder(s)/verzorger(s),

Deze week werken we met *Goed gedaan!* aan het thema 'Samen spelen en werken'.

Om goed samen te kunnen spelen en werken is het belangrijk dat kinderen op een prettige manier met anderen omgaan en leren om taken en aandacht samen eerlijk te delen.

In de klas komt het volgende aan de orde:

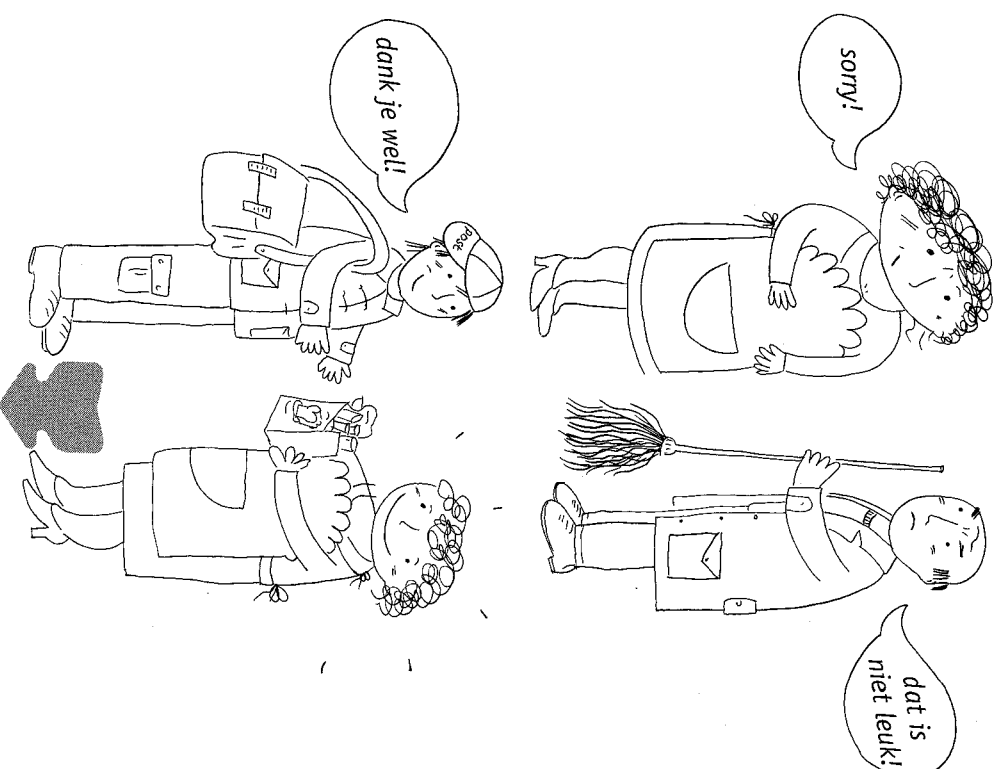
- Zeg 'sorry' als je iets doet waar iemand last van heeft.
- Zeg 'dank je wel' als iemand iets aardigs voor je doet.
- Als je samenwerkt, moet je de leuke en de vervelende klusjes eerlijk verdelen.

Tips voor thuis

- Geef het goede voorbeeld door uw kind te bedanken als hij u helpt of iets aardigs voor u doet, en 'sorry' te zeggen als u iets doet wat u niet had moeten doen.
 - Gebruik bij kinderen onderling vaak het 'om-de-beurt-principe': om de beurt vertellen wat je gespeeld hebt, om de beurt helpen de tafel af te ruimen.
 - Leer uw kind ook rekening te houden met u.
'Nu wil ik een keer de vis eten geven.'
- Zeker een enigst kind kan anders denken dat het altijd recht heeft op de leuke klusjes.

doe je iets fout?

zeg sorry als het je spijt!

blij met wat een ander doet?
bedank dan altijd!

Goed!
gedaan.

Beste ouder(s)/verzorger(s),

Deze week werken we met *Goed gedaan!* aan het thema 'Druk, druk, druk'.

Soms krijgen kinderen te veel prikkels en indrukken of ze hebben een te druk programma. Kinderen raken dan gespannen en kunnen onrustig of druk worden.

In de klas komt het volgende aan de orde:

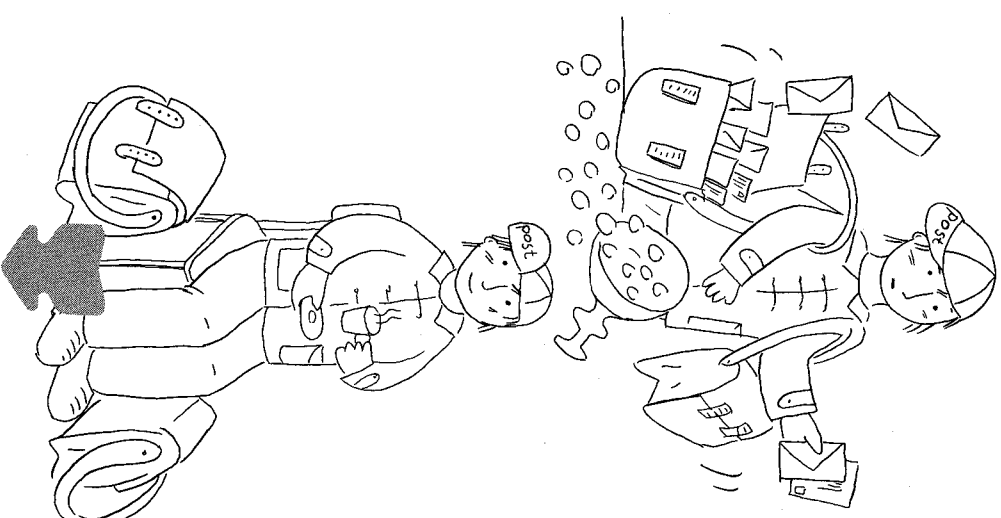
- Als je druk bent, praat en beweeg je veel en zit je hoofd vol plannen.
- Je kunt je armen, benen en mond zélf stopzetten.
- Je wordt weer kalm als je dan even lekker gaat zitten of liggen en aan iets rustigs denkt.

Tips voor thuis

- Maak een 'kinderagenda'. Op een weekplanner (bijvoorbeeld een magneetbord) geeft u met letters en symbooltjes aan wat op het programma staat. Overzicht geeft rust!
- Betrek uw kind bij het kiezen/maken van de symbooltjes. (bijvoorbeeld magneetje met een m erop = mama werkt, blauwe ster = naar zwembad)
- Bekijk samen elke ochtend de kinderagenda, zodat uw kind weet wat er gaat gebeuren. Plan de dag niet te vol.

ben je te druk?

zet jezelf dan stop!

even rustig worden
daar knap je van op!

Goed!
gedaan.

Beste ouder(s)/verzorger(s),

Deze week werken we met *Goed gedaan!* aan het thema 'Wat voel ik?'

Het is belangrijk dat een kind weet wanneer hij bang, boos of verdrietig is en dit ook kan vertellen. Een kind moet leren zeggen wat hem dwarszit (i.p.v. dat in zijn gedrag te uiten) en weten wat hij kan doen om zich weer wat fijner te voelen.

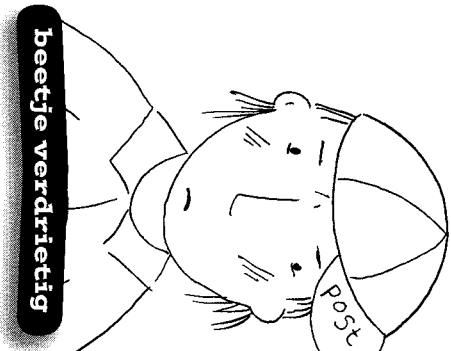
In de klas komt het volgende aan de orde:

- Je kunt een beetje blij, bang, boos of verdrietig zijn, maar ook heel erg.
- Wat kun je doen als je bang, boos of verdrietig bent?
 - rustig vertellen wat er is
 - iets doen waar je weer kalm of blij van wordt

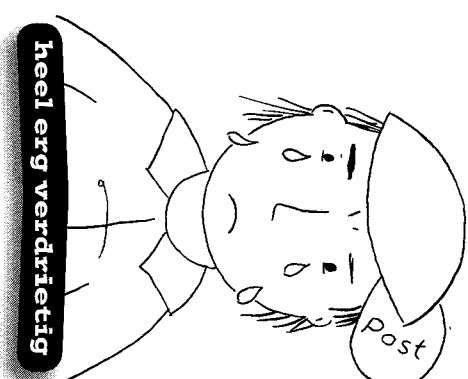
Tips voor thuis

- Als een kind boos is, gedraagt hij zich vaak dwars. Wees dan duidelijk: Boos zijn mag. Dwars doen niet! *'Ik begrijp dat je boos bent. Maar ik wil niet dat je scheldt!'*
- Help uw kind weer kalm te worden: blijf zelf rustig, zeg wat hij moet doen en bedenk iets leuks voor daarna. *'Je ruimt nu je rommel op. Daarna mag je buiten spelen.'*
- Begrijp het verdriet en de angsten van uw kind, maar ga er niet te ver in mee. Kalmeer uw kind en bedenk samen iets waardoor hij wat minder bang of verdrietig wordt.
- Rituelen kunnen troost bieden (kaarsje aan bij opa's foto) en kalmerend werken (vast rijmpje bij het instoppen).

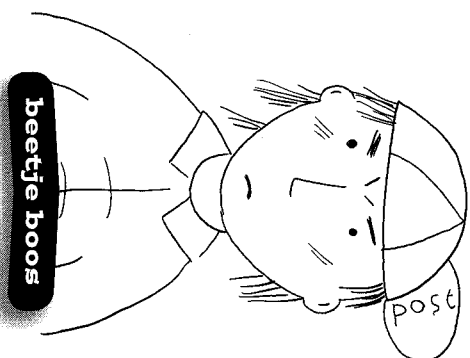
een beetje sip?
of huil je alleen nog maar?

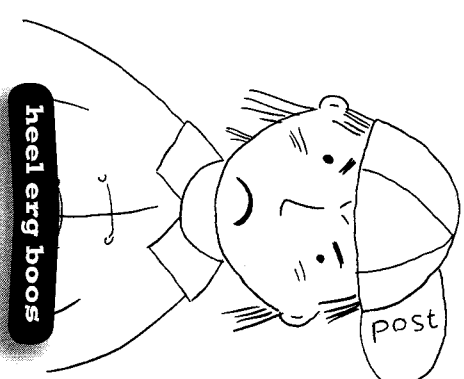
beetje verdrietig

heel erg verdrietig

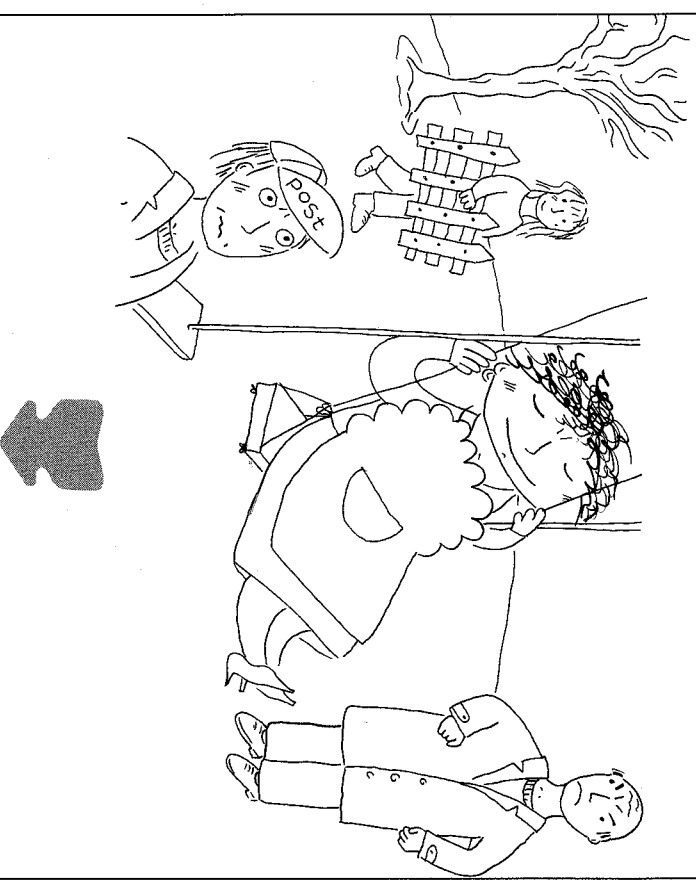
beetje boos

heel erg boos

een beetje boos?
of knal je uit elkaar?

**de een vindt dit, de ander dat
roep dan niet: wat raar!**

**iedereen kijkt er anders naar
houd dus rekening met elkaar!**

Beste ouder(s)/verzorger(s),

Deze week werken we met *Goed gedaan!* aan het thema 'Allemaal anders'.

Om rekening te kunnen houden met een ander, moet een kind begrijpen wat er in die ander omgaat. (Wat denkt, voelt en wil hij?) Kinderen kunnen dat nog niet zo goed inschatten. Hun inlevingsvermogen moet nog groeien. Help daarbij!

In de klas komt het volgende aan de orde:

- Alles heeft leuke en niet-leuke kanten (schommelen is leuk, maar het kan soms ook misgaan).
- Mensen kunnen daardoor verschillende dingen denken, voelen en willen terwijl ze hetzelfde zien of doen.
- Als je goed oplet (kijken, luisteren, vragen stellen), kun je erachter komen wat een ander denkt, voelt, wil.

Tips voor thuis

- Benoem vaak dat iedereen andere dingen leuk kan vinden. *'Jip stoeit graag. Maar Anne vindt stoeien juist niet leuk!'*
- Leer uw kind goed naar anderen te kijken en te luisteren. *'Kijk eens goed naar je zus! Vindt zij jouw grap ook leuk?'*
- *'Luister eens goed wat papa zegt. Vindt hij dit leuk?'*
- Laat uw kind proberen te bedenken wat een ander graag wil. *'Wat denk jij dat papa het liefst zal eten?'*
- *'Wat zou Tom een leuk cadeautje vinden om te krijgen?'*

Beste ouder(s)/verzorger(s),

Deze week werken we met *Goed gedaan!* aan het thema 'Wat denk ik?'

Wanneer je bang, verdrietig of boos bent, kun je je gevoel niet zomaar veranderen. Maar de negatieve gedachten die je dan hebt, kun je wél leren sturen. Door positief te denken en oplossingen te zoeken voel je je rustiger en sterker.

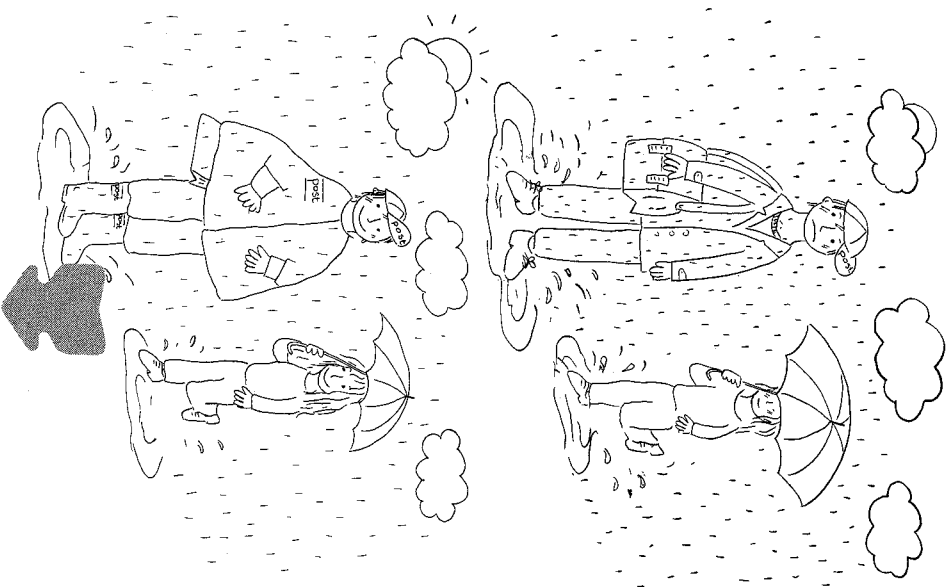
In de klas komt het volgende aan de orde:

- Alles heeft leuke en niet-leuke kanten. Je voelt je fijner als je goed op de leuke kanten let.
- Als er iets misgaat wordt je vaak bang, boos of verdrietig. Dat is heel gewoon. Maar het helpt wel als je even diep ademhaalt en tegen jezelf zegt: 'Kalm, het komt wel goed!'
- Als je weer rustig bent, kun je een slim plan bedenken waardoor je je weer een beetje prettiger voelt.

Tips voor thuis

- Help uw kind de positieve kanten en momenten te zien. 'Schrijven is moeilijk. Maar je hebt al heel veel geleerd!'
- 'Sam is niet stom. Gisteren hadden jullie samen veel lol!'
- Begrijp uw kind's schrik als er iets misgaat, maar laat hem niet doorschieten in zijn boosheid, angst of verdriet. Help hem rustig worden en 'een slim plan' bedenken.
 - Een slim plan =
 - zelf iets doen om het (een beetje) op te lossen
 - hulp of steun vragen
 - iets leuks verzinnen als afleiding

let je alleen op wat vervelend is dan word je een mopperaar!

wie aan de leuke dingen denkt is vrolijker, echt waar!

Beste ouder(s)/verzorger(s),

Deze week werken we met *Goed gedaan!* aan het thema 'Kiezen'.

Het is goed als kinderen leren om zélf kleine keuzes te maken. (*Neem ik een dropje of een koekje?*) Als zij groter worden, moeten zij immers heel vaak zélf beslissen wat ze doen.

Doe ik mee met die groep? Loop ik boos weg of los ik het op? Kinderen die zélf hebben leren nadenken over de gevolgen van hun keuzes kiezen dan beter!

In de klas komt het volgende aan de orde:

- Voordat je iets doet of kiest, moet je even nadenken:
 - Wat kan ik allemaal doen? Waar kan ik uit kiezen?
 - Wat gebeurt er dan?
 - Wat wil ik dat er gebeurt?
- Doe of kies dan wat jou het beste lijkt!

Tips voor thuis

- Vertel uw kind steeds waarom u bepaalde keuzes maakt. *'Je mag die film niet zien omdat hij te eng is voor jou.'* *'Je moet een dikke jas aan doen, want het is koud.'* Maar door een waarom te geven leert uw kind waar je op moet letten als je kiest, en wat de gevolgen van een bepaalde keuze kunnen zijn.
- Geef uw kind de ruimte om zelf keuzes te maken. Zorg wel dat het jonge-kinder-keuzes zijn. Uw kind moet nog leren de gevolgen van zijn keuzes te overzien!

Kies goed!

stop en denk na voor je iets doet!

Beste ouder(s)/verzorger(s),

Deze week werken we met *Goed gedaan!* aan het thema 'Jezelf de baas'.

Jonge kinderen moeten nog leren zichzelf te beheersen: op je beurt wachten, niet zomaar de straat oprennen, niet schelden als je boos bent, niet te veel snoepen.

Er zijn een heleboel afspraken en regels die kinderen zich eigen moeten maken om veilig en gezond groot te worden en om rekening te kunnen houden met anderen.

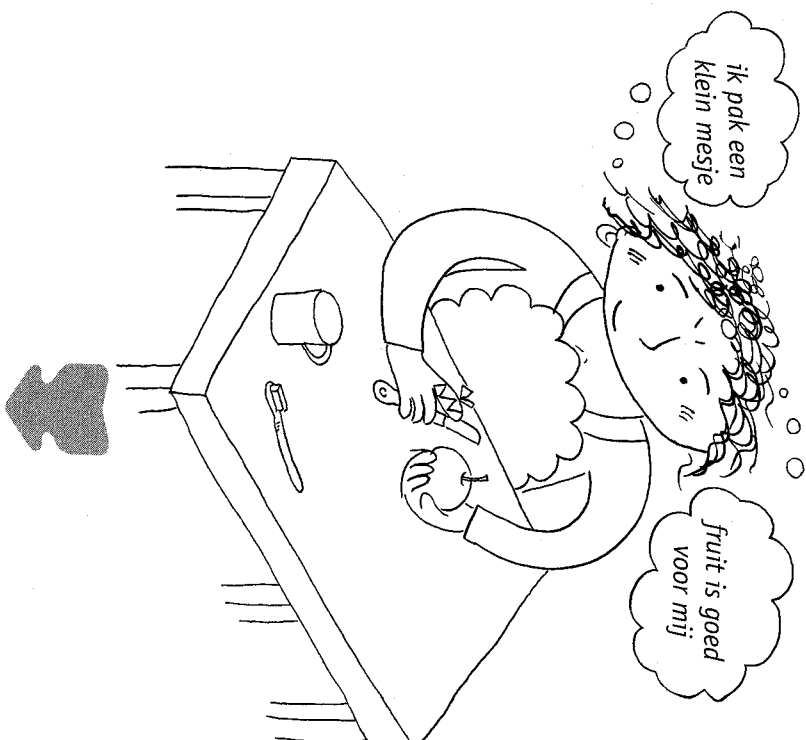
In de klas komt het volgende aan de orde:

- Er zijn een heleboel afspraken en regels om ervoor te zorgen dat je veilig en gezond groot wordt.
- Kinderen kunnen ook tegen zichzelf zeggen: 'Niet doen. Dat is gevaarlijk!' of: 'Dat moet. Dat is gezond!'

Tips voor thuis

- Stel duidelijke regels t.a.v. veiligheid en gezondheid.
 - *'Niet rennen op de trap.'*
 - *'Altijd bij het stoplicht oversteken.'*
- Leg uit wat er anders mis kan gaan. En wees consequent. Regels die af en toe gelden worden niet serieus genomen.
- Maak een dit-moet-ik-doen-kaartje wanneer uw kind iets steeds vergeet. Teken/schrijf daarop wat moet gebeuren: was je snoet – kam je haar – kleed je aan
- Hang het kaartje op een plek waar uw kind het goed ziet.

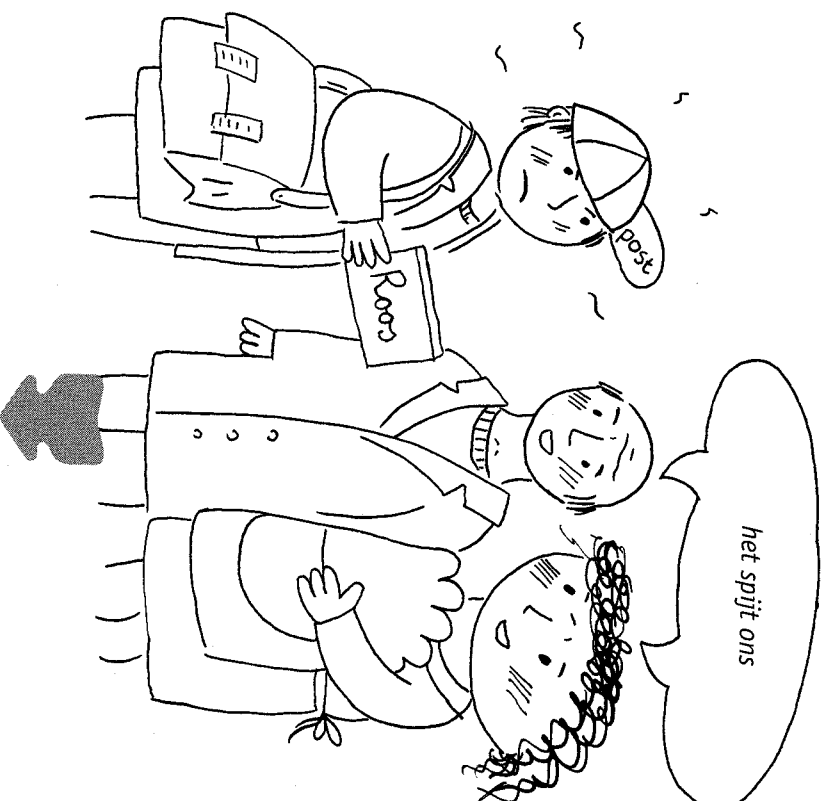
'eet gezond' en
'let op dat je niet gevaarlijk doet'

toen je klein was
moesten ze dat steeds zeggen
nu weet jij zélf hoe het moet!

Goed!
gedaan!

deed je iets wat dom was of stout?

vertel het eerlijk
zodat je elkaar vertrouwt!

Beste ouder(s)/verzorger(s),

Deze week werken we met *Goed gedaan!* aan het thema 'Eerlijk waar?'

Ook al weten kinderen dat je eerlijk moet zijn, toch zijn ze dat niet altijd. Een smoesje vertellen is soms erg gemakkelijk, en een keer opscheppen kan heel leuk zijn. Maar kinderen kunnen natuurlijk ook echt jokken uit schaamte of angst voor boosheid en straf. Dat volwassenen ook niet altijd eerlijk zijn, maakt het voor kinderen soms extra verwarrend.

In de klas komt het volgende aan de orde:

- Iedereen vertelt weleens een smoesje of scheidt op.
- Soms jok je als je je schaamt voor wat je deed, of als je bang bent voor gemopper of straf.
- Over belangrijke dingen moet je eerlijk tegen elkaar zijn, zodat je elkaar kunt geloven en vertrouwen.

Tips voor thuis

- Wanneer u weet dat uw een kind iets 'stouts' gedaan heeft, dwing hem dan niet te bekennen. De kans is groot dat uw kind dan juist gaat jokken om te voorkomen dat u boos wordt. Zeg rustig wat u weet en vertel uw kind hoe het wel moet en/of hoe hij het weer goed kan maken. *Je hebt zonder vragen een snoepje gepakt. Dat mag niet. Altijd eerst vragen! Is dat afgesproken?'*

- Toon begrip en geef uitleg wanneer u ontdekt dat uw kind jukt.

'Ik begrijp dat je dat niet goed durfde te vertellen. Maar ik vind jokken véél en véél erger dan dat je iets stouts hebt gedaan en daar spijt van hebt.'

Beste ouder(s)/verzorger(s),

Deze week werken we met *Goed gedaan!* aan het thema 'Vrienden'.

Samen spelen is leuk, maar kinderen maken sneller ruzie met hun vriendjes dan volwassenen. Van ruziemaken leren kinderen veel (voor jezelf opkomen, emoties uiten), maar zij moeten ook leren hoe je ruzies zelf weer goed oplost.

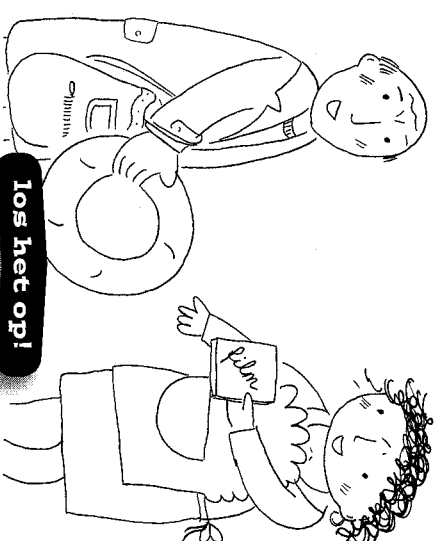
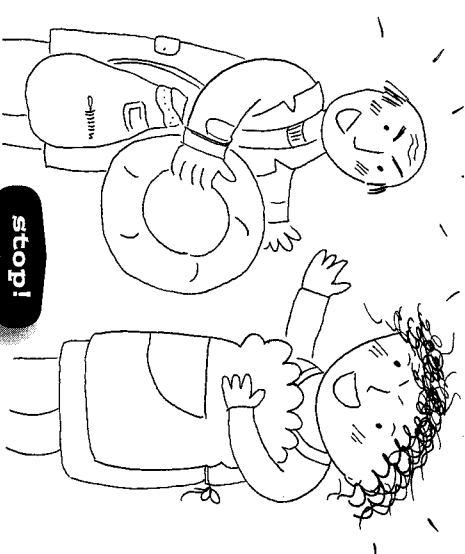
In de klas komt het volgende aan de orde:

- Ook tegen een vriend mag je 'nee' zeggen als je iets echt niet wilt. Zeg het wel vriendelijk en leg uit waarom.
- Vrienden spelen ook weleens met andere vrienden. Als je dan niet mee mag doen, vertel je rustig dat je dat jammer vindt en ga je zelf iets anders leuks doen.
- Ruzie kun je zelf samen in drie stappen oplossen:
 - 1 rustig worden
 - 2 goed luisteren
 - 3 samen oplossen

Tips voor thuis

- Voer de 'niet-klikken-regel' in. Door te klikken, hoopt uw kind dat u de ruzie oplost in zijn voordeel! Laat de kinderen zelf een oplossing bedenken die voor beide leuk is. Klikken mag alleen als er gevaar is!
- Maken Tom en Anne steeds ruzie om 'wie er eerst mag', 'wie er naast mama mag zitten' enzovoort? Voer dan een Tom-dag en een Anne-dag in. De ene dag is het Tom-dag en mag Tom steeds kiezen. De dag erna is het Anne-dag en mag Anne steeds 'eerst'.

zet ruzie op tijd stop

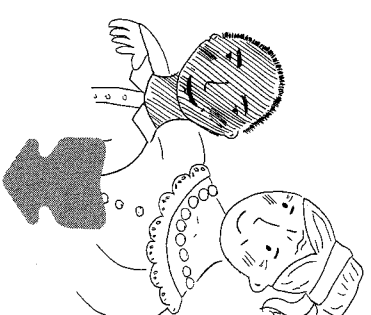
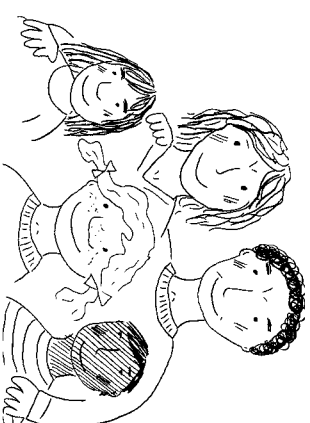
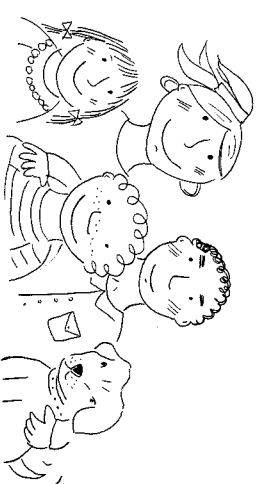
en los het daarna samen op!

- 1 rustig worden (even diep ademhalen)
- 2 goed luisteren (wat wil ik? wat wil jij?)
- 3 samen oplossen (hoe is het voor ons beide leuk?)

Goed!
gedaan!

ZG
doen
we
dat

de een woont bij zijn ouders de ander bij zijn oma of in een pleeggezin

waar voel jij je thuis
en heb je het naar je zin?

Beste ouder(s)/verzorger(s),

Deze week werken we met *Goed gedaan!* aan het thema 'Ken jezelf'!

Om goed met zichzelf en anderen om te gaan, is het van belang dat kinderen leren nadenken over zichzelf. Dit schooljaar wordt stilgestaan bij de vragen: Bij wie voel ik me thuis? Met wie deel ik mijn blijdschap en verdriet?

In de klas komt het volgende aan de orde:

- Waar woon je? En met wie woon je daar samen?
- Wie kan jou goed troosten en helpen als je verdrietig, bang of boos bent? Met wie kun je goed pret maken?
- Welke feesten vier jij? En met wie doe je dat?

Tips voor thuis

- Teken eens samen met uw kind een 'stamboom' met alle mensen die bij hem horen. Teken familietakken (ooms en tantes), vriendentakken (uw goede vrienden), een kindertak (met alle vriendjes van uw kind), en een van-alles-tak (voor de buurvrouw, de oppas enz.).
- Leer uw kind het aan de juiste persoon te vertellen wanneer er iets mis is, dat wil zeggen: iemand die hem begrijpt, iemand die kan helpen of degene wiens schuld het is.
'Vertel het ook maar tegen Amy. Dat is jouw beste vriendin!'
'Vraag het maar aan mama, die weet wel hoe dat moet.'
'Zeg maar tegen Bas dat je bal nu lek is en dat je daar heel verdrietig om bent!'

Beste ouder(s)/verzorger(s),

Deze week werken we met *Goed gedaan!* aan het thema 'Wensen en dromen'.

Het is belangrijk dat uw kind leert zijn fantasie goed te gebruiken. Fantasie is nodig om je echt in te kunnen leven in anderen, om oplossingen voor nieuwe problemen te verzinnen en geruuststellende beelden en gedachten op te roepen als je gespannen of bang bent.

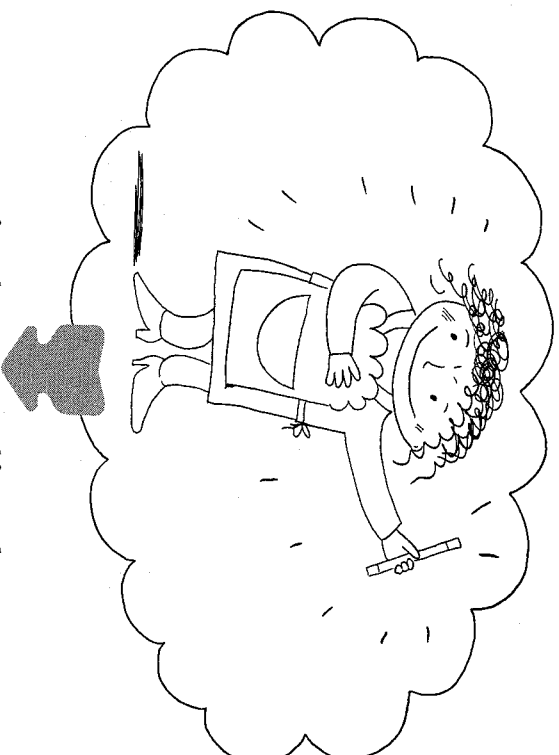
In de klas komt het volgende aan de orde:

- Het verschil tussen echt en fantasie.
- In je fantasie kun je mensen die je kent maar ergens anders zijn een beetje voor je zien. Maar je kunt in je fantasie ook dingen voor je zien die niet echt bestaan.
- Op televisie zie je soms enge dingen die niet echt bestaan. Of ze bestaan wel echt, maar alleen heel ver weg.

Tips voor thuis

- Let goed op wat uw kind ziet op televisie. Kijkt hij ook mee met de grotere kinderen? Begrijpt hij of wat hij ziet echt is of niet? Maak bij akelige beelden steeds het volgende onderscheid:
 - 1 bestaat echt (verkeersongelukken)
 - 2 bestaat alleen heel ver weg (oorlog, orkanen)
 - 3 niet echt, bestaat alleen in films/in je fantasie (spoken)
- Laat uw kind enge dromen altijd aan u vertellen en verzin daarna samen een leuk einde voor de enge droom. Leer uw kind dat een droom een verhaaltje in je hoofd is en dat je zélf een leuk of grappig einde kunt verzinnen!

een droom kan leuk
maar ook akelig zijn

verzin dan een slim plan
en maak je droom fijn!

Goed!
gedaan!

ZG
doen
we
dat